



Dienst Uitvoering
Subsidies aan Instellingen
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Monitorverslag 2022

FLEXIBEL BEROEPSONDERWIJS DERDE LEERWEG

1^e editie



Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Conclusies en aanbevelingen	6
3. Ontwikkeling flexibele opleiding.....	12
3.1 Voor wie worden de flexibele beroepsopleidingen ontwikkeld?	12
3.2 Wat wordt er specifiek ontwikkeld?.....	12
3.3 Pilots	13
4. Vraaggerichtheid en wervingsstrategie.....	14
4.1 Vraaggerichtheid	14
4.2 Wervingsstrategie.....	15
5. Professionalisering.....	17
5.1 Voor wie worden professionaliseringsactiviteiten ontwikkeld en uitgevoerd?.....	17
5.2 Diverse professionaliseringsactiviteiten.....	17
6. Thema's voor leven lang ontwikkelen	19
6.1 Alumnibeleid	19
6.2 Mbo-certificaten	20
6.3 Praktijkverklaringen	21
6.4 Erkenning van leer- en werkervaring.....	21
7. Succesfactoren, leerpunten en verduurzaming	23
7.1 Voorbeelden van successen	23
7.2 Ervaren knelpunten	25
7.3 Verduurzaming.....	26
8. Aanvraag-, beoordelings- en beschikkingsproces	27
8.1 Aanvraagproces.....	27
8.2 Beoordelings- en beschikkingsproces.....	27
8.3 Financiën	29
BIJLAGE 1: Totaaloverzicht toegekende aanvragen.....	30
BIJLAGE 2: Infographic resultaten aanvraagronde 2019 – 2022.....	32

1. Inleiding

Om duurzaam inzetbaar te blijven is het noodzakelijk dat iedereen zich blijft ontwikkelen. De arbeidsmarkt wordt namelijk steeds dynamischer. Dit vraagt om een beroepsbevolking die in staat is met veranderingen om te gaan en zich een leven lang te blijven ontwikkelen.



In september 2018 is door het kabinet een actieprogramma Leven Lang Ontwikkelen opgezet om leren en ontwikkelen voor alle werkenden en werkzoekenden aantrekkelijk en mogelijk te maken. Met de uitbraak van het coronavirus met bijbehorende economische gevolgen, is dat extra urgent geworden. Een belangrijke pijler vanuit het actieprogramma is de inzet op flexibilisering van het aanbod voor leren en ontwikkelen in het mbo voor volwassenen. Het aanbod moet meer gericht worden op de vraag vanuit werkenden, werkzoekenden en werkgevers. Ook moeten meer mogelijkheden komen voor het volgen van arbeidsmarktrelevante onderdelen, dat bijvoorbeeld met een mbo-certificaat of een praktijkverklaring kan worden afgerond. Daarbij is het belangrijk dat er wordt ingespeeld op al opgedane leer- en werkervaring van mensen, zodat de scholing daarop optimaal kan aansluiten.

De subsidieregeling Flexibel beroepsonderwijs derde leerweg (hierna afgekort met FLEX) is hieruit voortgekomen. Met deze subsidieregeling worden samenwerkingsverbanden van publieke en private mbo-instellingen gestimuleerd om gezamenlijk een flexibel en aantrekkelijk onderwijsaanbod in de derde leerweg¹ te ontwikkelen voor volwassen werkenden en werkzoekenden. Om voor subsidie in aanmerking te komen moet het samenwerkingsverband (minimaal) uit één bekostigde en één niet bekostigde mbo-instelling bestaan.

¹ De derde leerweg bestaat naast de bol en de bbl en kent geen regels voor onderwijstijd en studieduur. Hierdoor biedt deze leerweg extra mogelijkheden voor maatwerk en het programmeren van onderwijsvormen als afstandsonderwijs en werkplekleren. Zowel bekostigde als niet-bekostigde instellingen kunnen opleidingen in de derde leerweg uitvoeren. Bekostigde instellingen ontvangen daarvoor geen bekostiging van OCW. Diplomagerichte opleidingen in de derde leerweg zijn door OCW erkend en leiden op tot hetzelfde diploma als de leerwegen bol en bbl.

Voor de subsidieregeling is een budget van 20 miljoen beschikbaar gesteld. In de subsidieregeling is onderscheid gemaakt in een startsubsidie van € 10.000 en een ontwikkelsubsidie van minimaal € 125.000 en maximaal € 500.000. Voor het verkennen van de samenwerking kon een startsubsidie door de bekostigde instelling worden aangevraagd. Gedurende de looptijd van de regeling (2019-2022) zijn totaal vierentwintig startsubsidies aangevraagd, waarvan er vanwege budgetuitputting twintig zijn toegekend. Voor tien van deze vierentwintig startsubsidies heeft dit geresulteerd in een actief samenwerkingsverband dat vervolgens een ontwikkelsubsidie heeft aangevraagd. Op peildatum 1 juli 2022 hebben 36 aanvragers een ontwikkelsubsidie ontvangen voor het gezamenlijk ontwikkelen van een flexibel onderwijsprogramma voor volwassenen. In de bijlage staat een overzicht van alle lopende FLEX-projecten en is aangegeven welke projecten een voortgangsrapportage hebben ingediend.

Op peildatum 1 juni 2022 zijn negentien voortgangsrapportages van FLEX-projecten ontvangen. Van deze negentien FLEX-projecten hebben er negen een verlenging aangevraagd en in hun voortgangsrapportages bijstellingen gerapporteerd of via de meldingsplicht bijstellingen aangevraagd. Totaal zijn er twaalf verlengingsverzoeken ingediend. De bijstellingen zijn gevarieerd van aard en betreffen niet alleen de impact van de coronamaatregelen, waardoor het primaire proces voorrang kreeg op de projectontwikkelingen, maar ook de uitval van medewerkers door corona heeft planningsproblemen gegeven. Capaciteitsproblemen in het algemeen of afstemmingsproblemen in verband met de omvang van het samenwerkingsverband vormen eveneens redenen voor verlenging of bijstelling.

Partijen zoals werkgevers en branches maken formeel geen deel uit van de samenwerkingsverbanden, maar zijn wel betrokken, minimaal om behoeften te inventariseren, voor wervingsdoeleinden en in een klankbordrol. Soms gaat de inbreng van deze partijen verder via opleidingsbedrijven en door het (mede) ter beschikking stellen van leermiddelen via een distributieplatform, bijvoorbeeld bij samenwerkingsverbanden die flexibele opleidingen ontwikkelen voor de bouwsector.

De meeste samenwerkingsverbanden bestaan uit één bekostigde onderwijsinstelling en uit één particuliere onderwijsinstelling, soms aangevuld met nog een andere mbo-instellingen, zowel bekostigd als particulier. Drie samenwerkingsverbanden zijn geïnitieerd door een vakschool en negen samenwerkingsverbanden bestaan uit meerdere samenwerkende roc's naast een particuliere opleider. Waarvan vier samenwerkingsverbanden met een grote groep van meer dan tien roc's. De meeste FLEX projecten hebben een regionaal werkingsgebied, een aantal FLEX projecten zijn landelijk gericht. De infographic in bijlage 2 geeft hier meer informatie over.

Leeswijzer

Deze monitorrapportage is gebaseerd op de informatie die negentien samenwerkingsverbanden hebben verstrekt bij de aanvraag én de ervaringen tot nu toe beschreven in de voortgangsrapportages. Het gaat zodoende om een deel van de FLEX-samenwerkingsverbanden, waardoor er geen compleet beeld ontstaat van de samenwerkingen op dit gebied. Ook is het informatiegehalte van de voortgangsrapportages wisselend van kwaliteit waardoor de genoemde voorbeelden in dit monitorverslag afkomstig zijn uit acht voortgangsrapportages. Bovendien zijn de FLEX-projecten nog volop in ontwikkeling. Er zijn tot nu toe nog geen eindrapportages ingediend. Deze monitorrapportage is nadrukkelijk bedoeld om een soort vinger aan de pols houden, en indien nodig, tussentijdse wijzigingen door te voeren in de begeleiding en beoordeling van de lopende projecten. De formele tussenevaluatie waarvoor een extern onderzoeksbureau wordt ingehuurd zal dieper ingaan op de inhoud, ervaringen en motivaties van de instellingen. In de aanbevelingen (hoofdstuk 2) wordt op deze tussenevaluatie al voorgesorteerd. Tot slot dient vermeld te worden dat gebruik is gemaakt van informatie afkomstig uit de OCW-brochure 'Samenwerking voor een flexibel mbo-aanbod voor volwassenen', tussenstand april 2021. Enkele citaten uit deze brochure zijn gebruikt voor deze monitorrapportage.

Deze monitor geeft informatie op zeven onderdelen, die deels overeenkomen met de gestelde criteria in de regeling. Deze onderdelen worden toegelicht in afzonderlijke hoofdstukken. Samenvattende conclusies en aanbevelingen op basis van deze conclusies worden gepresenteerd in [hoofdstuk 2](#). De stand van zaken rond ontwikkelingen van de flexibele opleidingen komt in [hoofdstuk 3](#) aan bod. Voortgang met betrekking tot werving en vraagsturing wordt in [hoofdstuk 4](#) belicht. De ervaringen met professionaliseringsactiviteiten zijn terug te vinden in [hoofdstuk 5](#). In [hoofdstuk 6](#) wordt een terugkoppeling over een aantal thema's voor leven lang ontwikkelen gegeven. Daarnaast zal in dit monitorverslag aandacht geschonken worden aan de leerpunten waarover de penvoerders hebben gerapporteerd ([hoofdstuk 7](#)). In [hoofdstuk 8](#) wordt het aanvraag-, beoordelings- en het beschikkingsproces tegen het licht gehouden en een korte financiële paragraaf toegelicht. In [bijlage I](#) staat een totaaloverzicht van alle toegekende projecten. Bij voorbeelden in deze rapportage wordt eveneens het registratienummer vermeld. Dit nummer bestaat uit een verwijzing naar het jaar waarin het project is aangevraagd, bijvoorbeeld FLEX19003 is in 2019 aangevraagd. Het tweede deel van de cijfercode is gekoppeld aan het individuele aanvraagnummer dat het samenwerkingsverband gekregen heeft. Met dit administratienummer is op eenvoudige wijze in [bijlage I](#) terug te vinden welke penvoerder en welke nbi-partner bij desbetreffend project hoort. In [bijlage II](#) staat de infographic met de uitkomsten van de aanvraagronde van de totale looptijd van de regeling (2019-2022)

2. Conclusies en aanbevelingen

Na vier uitvoeringsjaren en een groot aantal voortgangsrapportages is een aantal conclusies te trekken. De ervaringen in de samenwerkingsverbanden met het ontwikkelen van de programma's, het al dan niet uitvoeren van pilots én het beeld van de samenwerkingspartners op verduurzaming zijn daarbij leidend geweest. Op basis van deze conclusies doet DUS-I een aantal aanbevelingen die bruikbaar zijn bij het beleidsmatig stimuleren van een flexibel onderwijs aanbod.



AANBEVELING 1:

Duidelijk is dat door de meeste partners de samenwerking tussen bekostigd en niet bekostigd onderwijs als verfrissend wordt ervaren. De eerste aanbeveling is dan ook om dit element te behouden en deze samenwerking verder te stimuleren bij nieuw LLO beleid.

- **Conclusie 1: De meeste flexibele beroepsopleidingen worden ontwikkeld volgens opgave, maar in een trager tempo dan beoogd, met name vanwege de coronamaatregelen.**

De meeste samenwerkingsverbanden ontwikkelen de in de aanvraag opgegeven flexibele beroepsopleidingen met de geplande leermiddelen, begeleidingsaanpak, leeromgeving etc., maar in een wat trager tempo. Vaak zijn de opstart van projecten en de uitvoering van de activiteiten vertraagd vanwege de effecten van de coronapandemie, denk hierbij aan uitval van personeel door ziekte en het uit- of afstellen van bijeenkomsten. Het is bovendien de vraag of de flexibele beroepsopleidingen voldoende getest kunnen worden in pilots met een acceptabel aantal deelnemers, vanwege corona effecten en vanwege de huidige krappe arbeidsmarkt. Pilots zijn belangrijk in het kader van kwaliteit en zijn ook een graadmeter voor de effectiviteit van de wervingsstrategie. Zie voor verdere uitwerking hoofdstuk 3.



AANBEVELING 2:

Betreft een aanpassing binnen de huidige regeling, of een aandachtspunt voor een breder uit te zetten stimuleringsregeling in het kader van LLO-beleid:

Ga uit van een langere projectperiode, drie tot vier jaar in plaats van twee jaar, om naast het ontwikkelen van flexibele opleidingen extra tijd te kunnen stoppen in werking, pilots en professionalisering.

Uitgaande van responsief beroepsonderwijs zou het ontwikkelen van een flexibele opleiding niet veel meer dan 1 of 1,5 jaar moeten duren, maar de praktijk wijst anders uit als het om meer gaat dan alleen het ontwikkelen van een onderwijsprogramma. Hoewel de coronamaatregelen een duidelijke rol hebben gespeeld bij de behoefte aan een langere projectperiode lijkt de doorlooptijd van twee jaar onvoldoende om naast het ontwikkelen van een flexibele opleiding ook het uitvoeren van pilots en het werven van potentiële deelnemers vorm te geven. De vele verlengingsverzoeken van de afgelopen periode lijken deze behoefte aan een langere projectperiode te ondersteunen.

- **Conclusie 2: Ambities voor vraaggerichtheid en wervingsstrategie staan onder druk, onder andere vanwege de coronamaatregelen.**

Hoewel alle samenwerkingsverbanden een vorm van werving hebben uitgevoerd is de invloed van de coronamaatregelen en de gevolgen van de krapte van de arbeidsmarkt merkbaar bij de uitvoering van de pilots en in de verwachte deelnemersaantallen in de op te starten flexibele beroepsopleidingen. Werving vindt plaats via fysieke bijeenkomsten en gesprekken, aangevuld met online-middelen. Fysieke bijeenkomsten en gesprekken zijn daarbij essentieel, maar deze zijn vanwege de coronamaatregelen vaak uitgesteld, of niet meer georganiseerd. Daarnaast mag voorzichtig worden geconcludeerd uit enkele voortgangsrapportages dat een aantal samenwerkingsverbanden meer prioriteit heeft gegeven aan de ontwikkeling van de flexibele beroepsopleidingen en dat deze partijen de ambities en activiteiten t.b.v. werving wat hebben afgeschaald en gefaseerd. Zie voor verdere uitwerking hoofdstuk 4.

- **Conclusie 3: FLEX-projecten achterhalen de vraag en behoeften makkelijker bij bedrijven en instellingen dan bij de potentiële deelnemers.**

De samenwerkingsverbanden hebben vooral contact met bedrijven en (regionale) branchepartijen om de vraaggerichtheid vorm te geven en te zorgen dat de opleiding aansluit bij de behoeften van de werkgevers. Contacten met potentiële deelnemers is voor de samenwerkingsverbanden nog een aandachtspunt. Dit aandachtspunt is ook regelmatig geconstateerd en bevraagd bij de beoordeling van de aanvragen voor deze subsidieregeling. Zie voor verdere uitwerking hoofdstuk 4.



AANBEVELING 3:

Advies is om in toekomstig LLO beleid het aspect van werving prominent op te nemen, o.a. door meer aandacht te geven aan kennisdeling en eventueel om aan de afgeronde projecten nog enige tijd extra subsidiemiddelen of andere vormen van ondersteuning te bieden om dit specifieke onderdeel te versterken.

Werving blijft een belangrijk aandachtspunt of zelfs knelpunt voor het welslagen van het ontwikkelen van programma's voor de derde leerweg. Uit de voortgangsrapportages blijkt dat de projecten de

meeste aandacht hebben besteed aan het ontwikkelen van de opleiding(-en). Het uitvoeren van pilots en het werven voor de pilots of de opleiding is minder uit de verf gekomen. De indruk wordt gewekt dat de wevingstrategie nog niet 'af' is bij de nodige samenwerkingsverbanden en dat deze nog verder versterkt kan worden. Maar als een opleiding wordt ontwikkeld en het lukt niet om voldoende deelnemers te werven, dan is de investering zinloos. Daarom is het van belang om voor de toekomst te zorgen dat er meer aandacht komt voor effectieve wervingsactiviteiten. In een (blijvende) krappe arbeidsmarkt wordt werving een uitdaging, en gaat het niet zozeer om het weghalen van studenten bij andere instellingen, maar om zorg te dragen dat de juiste kandidaten gericht worden geworven, zodat teleurstelling of voortijdig uitval wordt voorkomen.

- **Conclusie 4: de professionaliseringsactiviteiten richten zich vooral op docenten en onder vinden vertraging in de uitvoering.**

Bijna alle samenwerkingsverbanden ondernemen professionaliseringsactiviteiten, hetzij soms minder dan ze vooraf hadden beoogd. De meeste samenwerkingsverbanden verzorgen trainingen en kennisdelingsessies en laten docenten meewerken aan de ontwikkeling van het onderwijsprogramma. Over professionalisering van overige doelgroepen, zoals management of ondersteunende diensten, wordt nauwelijks gerapporteerd in de voortgangsrapportages. Zie voor verdere uitwerking hoofdstuk 5.



AANBEVELING 4:

Omdat de voortgangsrapportages op het vlak van professionalisering nog weinig informatie bieden wordt geadviseerd dit specifieke onderdeel mee te nemen in de tussenevaluatie die najaar 2022 gaat plaatsvinden.

Uit de voortgangsrapportages is onvoldoende beeld gekregen over de wenselijkheid en effectiviteit van professionaliseringstrajecten. Dit is begrijpelijk omdat hiervoor twee redenen zijn terug te vinden in de voortgangsrapportages. Allereerst doordat men vanwege coronamaatregelen moest prioriteren en voor professionalisering heeft aangegeven dat op een later moment op te pakken. Ten tweede werd als onderbouwing aangegeven dat het samenwerkingsverband eerst het hele ontwikkeltraject voor de opleiding wilde afronden alvorens men met het professionaliseren ging starten.

- **Conclusie 5: het overgrote deel van de projecten richt zich op één of meerdere LLO-thema's, met name op mbo certificaten en erkenning van leer- en werkervaring (o.a. ervaringscertificaten – hierna EVC).**

In de voortgangsrapportages wordt expliciet gevraagd naar vier specifieke leven lang ontwikkelen thema's. Uit de terugkoppelingen blijkt dat veel energie wordt gestopt in de mogelijkheid om te werken met een modulaire opbouw, waarbij de modules ook een officiële erkenning krijgen in de vorm van een mbo-certificaat. Ook het erkennen van eerdere leer- en werkervaringen scoort verhoudingsgewijs hoog. Bij een groot aantal nieuwe flexibele opleidingen mogen studenten sneller het onderwijsprogramma doorlopen als bij de intake blijkt dat zij relevante leer- en werkervaring hebben. Die kennis en ervaring wordt gebruikt bij het verder invullen van maatwerktrajecten. Zie voor verdere uitwerking hoofdstuk 6.

- **Conclusie 6: samenwerking gaat niet vanzelf en is bij het ene project een succesfactor terwijl het bij een ander project juist een knelpunt heeft gevormd.**

De goed lopende samenwerking wordt vaak aangehaald als voorbeeld waar men trots op is. Daar worden wel een aantal randvoorwaarden bij geschetst. Zo is een duidelijke projectorganisatie met een goede vertegenwoordiging van alle partners en een juiste functiemix noodzakelijk. Voor een goede samenwerking blijkt niet alleen een duidelijke projectorganisatie en een sterke projectleider van belang, maar ook een gezamenlijke visie. Bij de projecten waar de samenwerking juist een knelpunt is gebleken blijken één of meerdere van deze voorwaarden te ontbreken. Toepasbaarheid en overdraagbaarheid van ontwikkelde producten in diverse organisaties vormt eveneens een aandachtspunt. Zeker als meerdere partners met verschillende elektronische leeromgevingen werken. Zie voor verdere uitwerking hoofdstuk 7.

- **Conclusie 7: Over de eerste stappen richting verduurzaming wordt in de voortgangsrapportages nog weinig inhoudelijks gemeld.**

Bij alle samenwerkingsverbanden wordt als verduurzamingsactiviteit gekeken naar het uitbreiden van het samenwerkingsverband met andere onderwijsinstellingen of andere opleidingen. Maar los van de informatie die al bij de aanvraag is gemeld zijn op het gebied van verduurzamen weinig concrete resultaten vermeld. Wellicht is het nog net te vroeg om hier conclusies over te trekken, maar dat is toch bijzonder voor een stimuleringsregeling, waarbij het de bedoeling is dat het ontwikkelen van flexibele onderwijsprogramma's als een soort olievlek doorwerkt in de bredere organisatie van de onderwijsinstelling. Zie voor verdere uitwerking hoofdstuk 7.



AANBEVELING 5:

Omdat de voortgangsrapportages op het vlak van verduurzamen nog weinig informatie bieden wordt geadviseerd dit specifieke onderdeel mee te nemen in de tussenevaluatie die najaar 2022 gaat plaatsvinden.

Uit de voortgangsrapportages is weinig informatie op te maken over de eerste stappen van verduurzamen. Laat staan dat informatie is terug te vinden over hoe de ontwikkelde opleidingen straks rendabel voortgezet kunnen worden.

- **Conclusie 8: Ervaringen tijdens de uitvoering van de regeling hebben gezorgd voor aanpassingen binnen het beoordelings- en beschikkingsproces. Daardoor is een efficiencyslag gemaakt en zijn aanvragers beter gefaciliteerd. Niet alle gewenste aanpassingen zijn doorgevoerd omdat dit niet paste binnen de opzet van de regeling.**

Voor het beoordelen van de aanvragen is een panel met drie leden ingezet, daarbij is nadrukkelijk gekeken naar deskundigheid en dat ze afkomstig zijn uit relevante geledingen. Bij de inrichting van de uitvoering voor deze regeling is bewust gekozen om te werken met een relatief klein panel. Om het panel in bepaalde piekperioden te ontlasten is een efficiencyslag in het beoordelingsproces doorgevoerd, waarbij er in het preadvies standaardzinnen zijn opgenomen, die al geschikt waren om direct over te nemen in de beschikking. Deze positieve ervaring vormt de basis voor aanbeveling 5 a.

Als het panel van mening was dat de aanvragen op de vier criteria voldoende scoorden, werden deze direct voorgedragen voor toekenning (geen gesprek met het panel). Er vond eveneens geen gesprek met het panel plaats als er te veel onvoldoendes waren. Als er één of meer onvoldoendes werden gescoord,

kregen aanvragers de gelegenheid om alsnog de gewenste informatie aan te leveren met een verzoek om informatie (VOI). De VOI-gesprekken bleken waardevol, niet alleen voor het panel maar ook voor de aanvragers. De informatie die werd uitgewisseld was vaak bepalend voor het oordeel en resulteerde veelal in het toekennen van de aanvraag. Hier is bij de uitvoering de vooraf uitgezette lijn van geen gesprek bij goede en slechte aanvragen aangehouden hoewel er regelmatig onderling discussie is geweest om toch van deze lijn af te wijken en alle aanvragers in de gelegenheid te stellen een gesprek te voeren met het panel. Gaandeweg de spelregels veranderen en daarmee een ongelijke vertrekpositie voor aanvragers creëren was niet goed maar vormt wel de basis voor aanbeveling 6 b.

De aanvragen zijn op vier criteria beoordeeld: 1) visie op flexibel beroepsonderwijs, 2) vraaggerichtheid en wervingsstrategie, 3) professionalisering, 4) duurzame verankering. Er is geen apart criterium voor financiën. De begroting en het activiteitenplan zijn integraal geanalyseerd om de geloofwaardigheid en onderbouwing van de plannen van de samenwerkingsverbanden te kunnen beoordelen. Daarmee is ook cofinanciering als zichtbaar onderdeel van het draagvlak onder partners niet meegenomen. Dat is als een gemiste kans ervaren en vormt de basis voor aanbeveling 6 c. Zie voor verdere uitwerking hoofdstuk 8.

AANBEVELING 6:



Betreffen aanpassingen binnen de regeling, mocht er een vervolg komen, of aandachtspunten voor een breder uit te zetten stimuleringsregeling in het kader van LLO-beleid.

a) Werk met een voorgestructureerde beoordeling met standaardzinnen.

Bij deze FLEX-regeling is gewerkt met een klein beoordelingspanel van drie leden. Dat heeft voordelen omdat de afstemming onderling en ook het kalibreren van het oordeel snel geregeld kan worden waardoor iets eenvoudiger eenduidigheid wordt bereikt. Nadeel kan zijn dat op piekmomenten (vooraf is ondanks een voorschouwtraject moeilijk in te schatten hoeveel aanvragen binnenkomen) er sprake is van een te grote belasting van een klein beoordelingspanel. De werkwijze om met standaardzinnen te werken heeft daarbij goed uitgewerkt.

b) Neem een gesprek met de aanvrager als standaard onderdeel op in de beoordelingsprocedure.

Voor een aantal aanvragers bleek het lastig om een aanvraag in te dienen. Bij gesprekken in het kader van VOI (verzoek om informatie) bleek de toelichting relevante informatie te bevatten die de het samenwerkingsverband moeilijk vond te formuleren in de aanvraag. Kortom, voor een aantal aanvragers heeft het gesprek met het panel positief uitgewerkt. Dit zou met name drempelverlagend kunnen werken voor kleinere onderwijsinstellingen. Daarnaast hebben de gesprekken ook zinvolle inzichten opgeleverd voor de beoordeling van deze regeling.

c) Neem cofinanciering op als verplicht onderdeel van de begroting en vraag onderbouwing.

De regeling stelt geen eisen aan de cofinanciering en hoe deze onderbouwd moet worden. Toch heeft het overgrote deel van de projecten cofinanciering opgenomen in de begroting bij de aanvraag, of heeft men later tijdens de uitvoering cofinanciering toegevoegd. Bij de beoordeling van de aanvraag is cofinanciering als positief element voor verduurzaming benoemd, maar niet verder gecontroleerd. Enkele aanvragers hebben zeer hoge cofinanciering opgenomen in de begroting, waarbij het twijfelachtig was, of deze wel gerealiseerd zou gaan worden. Het advies is om enige eisen te stellen aan de cofinanciering (o.a. uurtarieven) en om eenvoudige cofinancieringsverklaringen te verlangen, minimaal van het samenwerkingsverband, maar beter per partner, om zo de inbreng van partners helder te krijgen en de mate van commitment te toetsen.

d) Geef meer aandacht aan het operationaliseren van de beoordelingscriteria.

Bij intern overleg tussen de adviseurs van DUS-I en in de beoordelingsvergaderingen is veel aandacht besteed aan het juist interpreteren van de vereisten van de regeling. Wat wordt bijvoorbeeld onder innovatie verstaan? Is iets voldoende innovatief als het nieuw is voor het samenwerkingsverband? De opgedane inzichten kunnen worden verwerkt in een nieuwe subsidieregeling of worden verwerkt in een handreiking, zoals gebruikelijk is bij enkele andere regelingen.

3. Ontwikkeling flexibele opleiding



3.1 Voor wie worden de flexibele beroepsopleidingen ontwikkeld?

De samenwerkingsverbanden ontwikkelen in het kader van de subsidieregeling één of meer flexibele beroepsopleidingen voor een volledige mbo-kwalificatie. De samenwerkingsverbanden streven ernaar om de flexibele beroepsopleidingen goed aan te laten sluiten op de behoeften en mogelijkheden van volwassenen en op de vraag in de arbeidsmarkt, vaak daar waar de grootste tekorten zijn aan personeel zoals in de sectoren zorg en techniek. Dit is logisch, want dit vergroot de kans dat de te ontwikkelen opleidingen rendabel genoeg zullen zijn om zonder bekostiging aan te kunnen bieden. Daarnaast worden diverse flexibele beroepsopleidingen ontwikkeld om in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen zoals de energietransitie.

3.2 Wat wordt er specifiek ontwikkeld?

De meeste samenwerkingsverbanden ontwikkelen gezamenlijk een nieuw onderwijskundig concept, soms wordt het onderwijskundig concept van de particuliere opleider overgenomen. De content (leerinhoud) voor een kwalificatie wordt grotendeels of volledig opnieuw ontwikkeld in de vorm van modules, al dan niet in een nieuwe modulestructuur. De samenwerkingsverbanden ontwikkelen nieuwe en innovatieve leermiddelen, vaak met (instructie)filmpjes, soms ook met andere oplossingen zoals games bij ICT- en creatieve opleidingen en Virtual Reality-opdrachten voor in de zorg. Daarbij wordt niet alleen ingezet op zelfstandig leren, maar ook op zelfstandige voortgangstoetsing. Met deze leermiddelen willen samenwerkingsverbanden inspelen op behoeften van volwassenen en specifieke doelgroepen zoals lager opgeleiden (mbo niveau 1 en 2), zoals het meer plaats- en tijd onafhankelijk aanbieden van onderwijs.

Een deel van de samenwerkingsverbanden ontwikkelt specifiek voor de derde leerweg nieuwe elektronische leeromgevingen en bij vrijwel alle samenwerkingsverbanden wordt de begeleidingsmethodiek aangepast of soms zelfs helemaal opnieuw ontwikkeld. Bij een deel van de samenwerkingsverbanden worden er nieuwe exameninstrumenten ontwikkeld voor de derde leerweg, maar uit enkele voortgangsrapportages valt ook op te maken dat bestaande examens van externe leveranciers voor het bekostigd onderwijs ook in de derde leerweg ingezet zullen worden. De meeste samenwerkingsverbanden hebben de ambitie om de intake van de deelnemers te optimaliseren voor de derde leerweg, zodat ze deelnemers een (kortere) opleiding op maat kunnen bieden. Uit de aanvragen blijkt dat men dit vaak gaat doen met de inzet van bestaande assessments en EVC-instrumenten.

Over het algemeen worden de door de aanvrager geplande flexibele beroepsopleidingen en de bijbehorende leeromgevingen en leermiddelen ontwikkeld, soms worden de ambities wat bijgesteld. Een significante meerderheid van de projecten heeft wel vertraging opgelopen. Dit blijkt uit twaalf verlengingsverzoeken en uit de voortgangsrapportages. Oorzaken voor vertraging zijn vaak de coronamaatregelen, maar in mindere mate ook het verloop van de samenwerking en soms een gebrek aan draagvlak in grote samenwerkingsverbanden. Drie samenwerkingsverbanden hebben het project tussentijds beëindigd, dan wel besloten tot sterk verkleinde afbouw van het project. Zie paragraaf 7.2 voor een nadere toelichting op de knelpunten die projecten in het algemeen hebben ervaren in de uitvoering.

3.3 Pilots

De meeste samenwerkingsverbanden hebben pilots gepland om de ontwikkelde flexibele opleidingen, of onderdelen daarvan te kunnen testen met deelnemers, zodat de leermiddelen, instrumenten en begeleiding nog bijgesteld kunnen worden. Aanvragers hebben in verlengingsverzoeken regelmatig aangegeven dat pilots zijn uitgesteld. Meestal vanwege coronamaatregelen, maar andere redenen speelden eveneens een rol. Bijvoorbeeld omdat ze moeite hebben om voldoende deelnemers te werven voor de pilots vanwege een krappe arbeidsmarkt, of omdat de nieuwe leermiddelen nog niet volledig ontwikkeld waren.

4. Vraaggerichtheid en wervingsstrategie



4.1 Vraaggerichtheid

- *Contacten met bedrijven*

Veel samenwerkingsverbanden laten zich voor de vraaggerichtheid adviseren door partners of brancheverenigingen waar ze in het reguliere onderwijs al contact mee hadden. Ook sluiten sommige FLEX-projecten aan bij regional samenwerkingsverbanden, zoals het Regio Zwolle IT-platform (FLEX1 9005 Cibap en LOI) en RegioOpleiders (FLEX1 9004 Deltion College).

De meeste FLEX-projecten hebben een klankbordgroep van bedrijven om de aansluiting op de arbeidsmarkt te waarborgen en om geschikte wervingsstrategieën voor de beoogde doelgroepen te inventariseren. Ook wordt er tijd gestoken in gesprekken met individuele bedrijven (FLEX20019 ROC Mondriaan en STOC). Zadkine en Technicom (FLEX20005) werkt met een kwaliteitscommissie die de producten beoordeelt op bruikbaarheid en nut voor bedrijven. Daarnaast kunnen bedrijven input leveren op gewenste keuzedelen zodat de opleiding zo actueel mogelijk wordt gehouden. Tenslotte worden bedrijven en branchepartijen bij de nodige samenwerkingsverbanden betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van de wervingsstrategie.



‘Omdat je elkaars markten leert kennen, kunnen we onze kennis en ervaring beter inzetten om de klant het beste te bedienen. We merken dat docenten anders gaan denken: de afnemer is leidend, niet de school. Dat is een mooi leerpunt.’

Uit interview met Deltion (FLEX1 9004) voor OCW brochure, tussenstand april 2021

- *Contacten met potentiële deelnemers*

Het achterhalen van de behoeften bij de potentiële deelnemers is naar eigen zeggen voor sommige samenwerkingsverbanden nog een aandachtspunt, dit gebeurt meestal indirect via de werkgevers. Het perspectief van de potentiële deelnemers kan op onderdelen echter verschillen van dat van de werkgevers, daarom is het belangrijk dat de samenwerkingsverbanden ook de doelgroep benaderen en bevragen. Om op deze wijze meer te achterhalen wat de behoeften van werknemers op een specifiek niveau zijn. Bij de beoordeling van de aanvragen voor deze regeling is aanvragers dan ook regelmatig aangeraaden om de behoeften direct bij de potentiële deelnemers te achterhalen. Nimeto en Stichting GOC (FLEX20010) doen dit door een behoeftepeiling onder alumni, om meer zicht op de behoeften te krijgen. Andere FLEX-projecten hebben in de voortgangsrapportage niet benoemd hoe zij de vraaggerichtheid onder potentiële deelnemers peilen.

4.2 Wervingsstrategie

Voor de werving van deelnemers zijn de coronamaatregelen een belemmerende factor geweest. Deels omdat fysieke wervingsactiviteiten niet konden plaatsvinden, maar ook omdat werkgevers andere prioriteiten hadden. Ook heeft een aantal onderwijsinstellingen prioriteit gegeven aan de ontwikkeling van de flexibele beroepsopleiding en de leermiddelen en hebben zij de ambities voor de werving gefaseerd en afgeschaald. De werving is echter cruciaal voor het vinden van genoeg deelnemers voor de pilots en voor het voortbestaan van de nieuwe flexibele beroepsopleidingen.

De werving verloopt voor bijna alle FLEX-projecten via bestaande relaties (o.a. bpv-bedrijven) en netwerken, UWV, gemeenten en alumni. Enkele FLEX-projecten zijn hun werving gestart met een doelgroep analyse (o.a. FLEX20007 Noorderpoort en Spring Instituut) of met een analyse van al bestaande wervingsactiviteiten (FLEX20009 o.a. ROC van Twente en LOI; FLEX20011 ROC Midden Nederland en NCOI).

- *Fysieke en online bijeenkomsten*

De uitgevoerde wervingsactiviteiten zijn veelal een combinatie van fysieke bijeenkomsten/gesprekken en online informatieverspreiding. Door corona zijn geplande fysieke bijeenkomsten online gehouden. Er wordt wel geconstateerd dat juist voor de doelgroep fysieke bijeenkomsten belangrijk zijn (FLEX20005 o.a. Zadkine en Technicom; FLEX20007 Noorderpoort en Spring Instituut).

Tijdens de bijeenkomsten/gesprekken wordt toelichting gegeven op het aanbod aan flexibele opleidingen. Ook is er een FLEX-project dat workshops voor potentiële deelnemers heeft georganiseerd waarin tegelijkertijd de mogelijkheden om zich door te ontwikkelen en te kwalificeren zijn besproken (FLEX20013 Summa College en Transvorm).

- *Online wervingsactiviteiten*

Online wervingsactiviteiten richten zich vooral op het up-to date houden van de website met een inschrijfformulier (FLEX19003 Aeres mbo en Litop; FLEX20005 o.a. Zadkine en Technicom). Sommige samenwerkingsverbanden werven ook via LinkedIn, Facebook etc. en sturen mailings naar werkgevers en alumni. Noorderpoort en Spring Instituut (FLEX20007) hebben een wervingsvideo gemaakt waarin horecaondernemers worden gepresenteerd. Deze wordt getoond op social media. ROC Mondriaan, STOC

en UWV hebben een online platform georganiseerd waarbij kandidaten laagdrempelig in contact konden komen met werkgevers en het ROC. Dit FLEX-project is ook gestart met een experiment om vouchers aan jong gediplomeerden te geven, maar door corona is hier onvoldoende gebruik van gemaakt. Het samenwerkingsverband van Summa College en Transvorm (FLEX20013) denkt ook al na over hoe je de deelnemers kunt behouden na de start van de opleiding, bijvoorbeeld door een onboarding programma bij de zorgorganisaties te organiseren. Enkele FLEX-projecten bieden 'trails' of demo-lessen aan op de website om potentiële deelnemers te verleiden en te interesseren voor de flexibele beroepsopleiding.

5. Professionalisering



5.1 Voor wie worden professionaliseringsactiviteiten ontwikkeld en uitgevoerd?

Hoe ver de samenwerkingsverbanden zijn met professionalisering verschilt sterk. Sommigen zijn net gestart met de ontwikkeling van professionaliseringsactiviteiten, anderen voeren ze al uit. Ook voor de professionalisering heeft corona impact gehad, omdat fysieke bijeenkomsten niet door konden gaan. De in de voortgangsverslagen genoemde professionaliseringsactiviteiten richten zich voornamelijk op docenten en praktijkbegeleiders. Overige doelgroepen, zoals management of ondersteunende diensten, worden bijna niet genoemd of worden later in de projectperiode geprofessionaliseerd.

5.2 Diverse professionaliseringsactiviteiten

Diverse samenwerkingsverbanden hebben trainingen ontwikkeld (FLEX19005 Cibap en LOI; FLEX20007 Noorderpoort en Spring Instituut). Deze zijn veelal ontwikkeld door de projectpartners zelf en worden na afloop geëvalueerd wat weer input levert voor de volgende training. De trainingen worden ingezet voor docenten en praktijkbegeleiders en hebben als doel te leren op vaktechnisch en didactisch gebied, zoals het omgaan met de volwassen doelgroep. Ook de veranderde rol van praktijkbegeleiders in het flexibele onderwijs is aandacht in trainingen (FLEX20005, FLEX20018). Daarnaast worden trainingen verzorgd voor het geven van online onderwijs en voor het ontwikkelen en/of aanpassen van de nieuwe leermiddelen.

Ook het ontwikkelen van het onderwijs zelf wordt door bijna alle samenwerkingsverbanden als grote meerwaarde genoemd voor de professionalisering van docenten en praktijkbegeleiders. In o.a. online

sessies leren ze van elkaar op pedagogisch en onderwijskundig vlak en op het gebied van gepersonaliseerd leren (FLEX20005 o.a. Zadkine en Technicom).



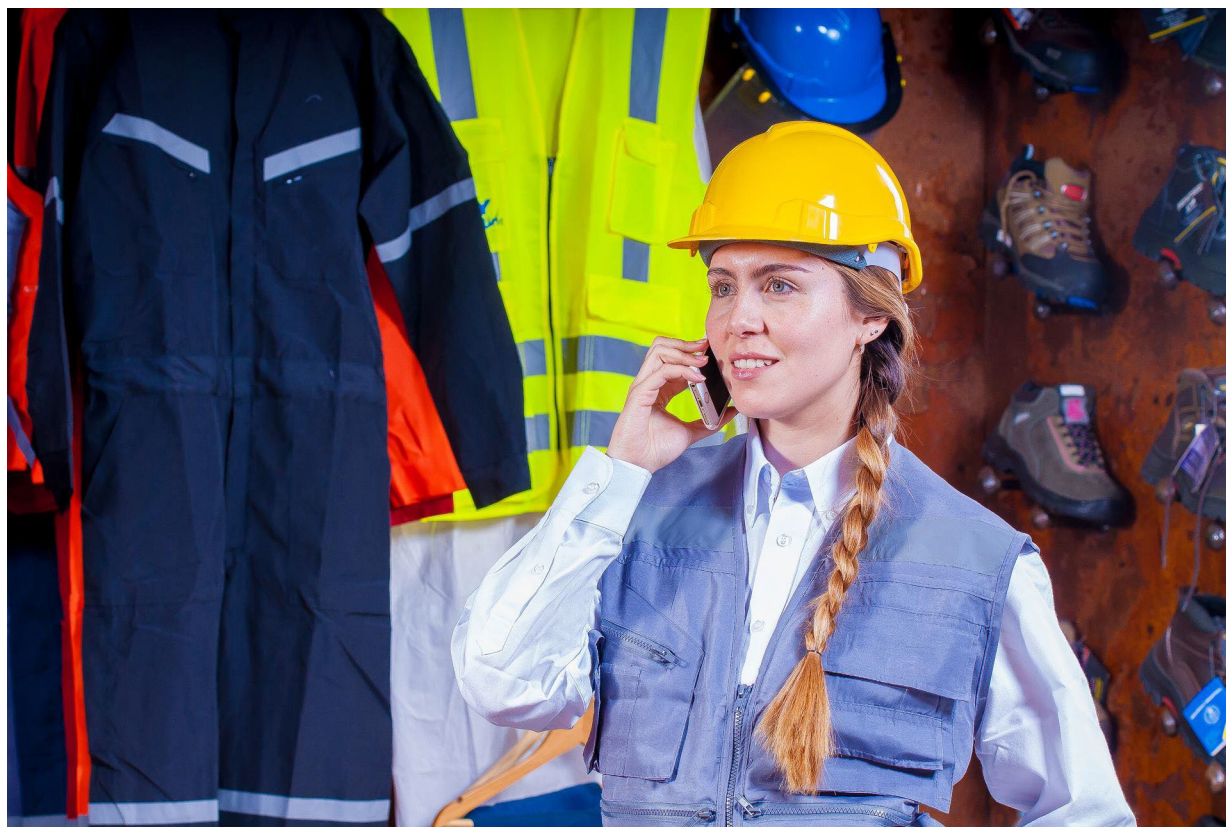
‘Leer elkaar kennen, zodat je elkaar vertrouwt en weet wat je aan elkaar hebt. De particuliere en bekostigde werelden staan nog echt heel ver van elkaar af. Neem daarom voldoende tijd op alle lagen, om verbinding te maken. Zie de noodzaak tot samenwerking, werk vanuit wederkerigheid en kies samen je doel. Want als je een gedeeld doel hebt, dan geeft het niet dat een meer leert van het ene onderwerp en de ander van het andere.’

Uit interview met Noorderpoort (FLEX20007) voor OCW brochure, tussenstand april 2021

Daarnaast worden diverse andere professionaliseringsactiviteiten ondernomen, waaronder:

- Albeda College en Heads Academy (FLEX20006) bezoeken verschillende scholen om kennis op te halen en uit te wisselen op vaktechnisch gebied, duurzaamheid en hybride onderwijs. Ook sluiten zij aan bij kennisdelingsbijeenkomsten in de regio, zoals het Platform Kennisdeling Leven Lang Ontwikkelen en Sociale Innovatie georganiseerd door het Leerwerkakkoord Rijnmond.
- Noorderpoort en Spring Instituut (FLEX20007) organiseren inspiratiesessies voor de projectpartners om kennis te delen, handreikingen te bieden en betrokkenheid te genereren. Het project van 12 roc's en LOI (FLEX20009) heeft ook diverse informatieve Webinars georganiseerd, onder andere over het Skills Paspoort en het 4C/ID model.
- Nimeto en Stichting GOC (FLEX20010) organiseren intervisiebijeenkomsten voor docenten. Daarnaast bieden ze kennisdelingssessies voor docenten van een specifieke opleiding aan waarin de ervaringen van een andere opleiding met flexibel onderwijs worden gedeeld. Ook Summa College en Transvorm (FLEX20013) zetten in op dit soort kennisdelingssessies.

6. Thema's voor leven lang ontwikkelen



In de tussenrapportage zijn vragen opgenomen over vier onderscheiden thema's voor leven lang ontwikkelen. De meeste projecten richten zich op twee thema's waarbij de combinatie mbo-certificaten met erkenning van leer- en werkervaring het meest voorkomt. Daar tegenover staan drie projecten die aangeven dat alle vier de thema's terugkomen in hun project. Bij één project wordt in dat verband aangegeven dat alle mogelijkheden beschikbaar zijn om mee te nemen in het aanbod van flexibel onderwijs maar dat deze thema's geen actieve onderwerpen van ontwikkeling zijn binnen het specifieke FLEX-project. In drie voortgangsrapportages wordt geen informatie over deze thema's verstrekt. Onderstaande tabel geeft aan op welke thema's de lopende FLEX-projecten zich richten.

Alumnibeleid	8 projecten
Mbo certificaten	14 projecten
Praktijkverklaringen	4 projecten
Erkenning leer- en werkervaring	12 projecten
Geen informatie	4 projecten

6.1 Alumnibeleid

Steeds meer mbo-instellingen hebben de ambitie om alumnibeleid (door) te ontwikkelen. Hoe aan die ambitie invulling wordt gegeven verschilt. Vaak wordt alumnibeleid ingezet om kwaliteitsverbetering van de opleiding na te streven. Het opbouwen van een duurzame relatie met de alumni kan resulteren

dat zij als gastdocent worden ingezet. Of een rol kunnen spelen bij het afstemmen van vraag- en aanbod met betrekking tot Leven Lang Ontwikkelen.

Uit de voortgangsrapportages blijkt dat acht FLEX-projecten alumnibeleid inzetten bij het ontwikkelen van een derde leerweg. Dat geldt dan met name voor de activiteiten gericht op werving en vraagsturing. Soms wordt daar al een bestaand alumnibeleid en netwerk voor ingezet zoals dat geldt voor het samenwerkingsverband van Noorderpoort met Spring Instituut (FLEX20007). In hun klankbordgroep hebben ondernemers die tevens alumni van Noorderpoort zijn zitting. Zij vormen een belangrijk netwerk voor de werving en afstemming met de praktijk. De ontwikkelde modules worden tevens onder de aandacht gebracht tijdens alumnibijeenkomsten. Binnen het samenwerkingsverband van twaalf roc's met penvoerder ROC van Twente en LOI (FLEX20009) vinden nog verkennende activiteiten plaats over alumnibeleid. Vanwege het uitgebreide netwerk heeft eerst een inventarisatie plaatsgevonden of de roc-partners een alumnibeleid voor volwassenen hebben en indien dit het geval is hoe dat is vormgegeven. Een interview onder volwassen alumni heeft plaatsgevonden en nu is men bezig met het opstellen van kaders en kritische succesfactoren die relevant zijn voor alumnibeleid in relatie tot leven lang ontwikkelen voor volwassenen.

6.2 Mbo-certificaten

Sinds 2016 is het voor instellingen mogelijk om arbeidsmarktrelevante onderdelen van mbo-opleidingen aan te bieden die met een door OCW vastgesteld mbo-certificaat kunnen worden afgesloten. Mbo-certificaten, die een deel van de kwalificatie-eisen van een mbo-opleiding bevatten, kunnen worden benut voor bij- en omscholing van werkenden en werkzoekenden. Ook kan het behalen van een mbo-certificaat volwassenen stimuleren om daarna alsnog, met een verleende vrijstelling en een verkort scholingstraject, het volledige mbo-diploma van de betreffende beroepsopleiding te verwerven. Studenten kunnen zo in het niet-bekostigd onderwijs een deel van een mbo-opleiding volgen, gericht op het behalen van een keuzedeel of beroepsgericht onderdeel van een kwalificatie, en deze afsluiten met een certificaat. Behaalde certificaten worden opgenomen in het diplomaregister van DUO. Deze mogelijkheid hebben studenten van een bekostigde bol- of bbl-opleiding niet; zij schrijven zich altijd in voor een diplomagerichte opleiding.

Veertien FLEX-projecten richten zich op een modulaire opbouw van de derde leerweg en willen vanwege de mogelijkheid van tussentijdse uitstroom zorgen dat de modules ook een officieel mbo-certificaat krijgen. Een aantal FLEX-projecten heeft de certificering al binnen of is met de aanvraag richting SBB bezig. Wat daarbij opvalt is dat bij de aanvraag de meeste modules in een zogenaamde modulepakket worden aangeboden bij SBB zodat meerdere modules samen worden afgesloten met één mbo-certificaat. Dat is bijvoorbeeld bij het samenwerkingsverband van Noorderpoort met Spring Instituut (FLEX20007) het geval.

Bij het samenwerkingsverband tussen ROC Mondriaan en STOC (FLEX20019) was het in eerste instantie de bedoeling om twee branche opleidingen te vervangen door specialistische mbo-certificaten, maar op verzoek van de werkgevers zijn de branche opleidingen blijven bestaan en worden daarnaast 'light' versies van de branche opleidingen (geriatrie revalidatiezorg en somatiek) in de vorm van mbo-certificaten ontwikkeld. De behoefte aan mbo-certificaten geldt vooral voor de opleidingen niveau 2 en 3. Deze behoefte is gevoed door de coronamaatregelen waardoor extra noodzaak ontstond voor meer én snelle

inzet in de zorg, gericht op langdurige intra en extramurale zorg. Er is een mbo-certificaat niveau 2, Ondersteuning thuis, ontwikkeld waar al veel gebruik van wordt gemaakt. Er is tevens aandacht voor doorontwikkeling naar andere mbo-certificaten. De certificaten zijn zodanig ontwikkeld dat zij inpasbaar zijn in een reguliere bol of bbl opleiding. Na ontwikkeling heeft direct uitvoering plaatsgevonden. Het gaat hierbij totaal om 302 beroepsgerichte mbo-certificaten en 124 branchegerichte certificaten/opleidingen. De partners van CIBAP en LOI (FLEX19005) moesten hun plannen voor mbo-certificaten bijstellen toen na overleg met SBB bleek dat de modules vanwege onvoldoende studiebelastinguren niet in aanmerking kwamen voor certificering.



‘Bij CIBAP werken we al langer samen met LOI, in trajecten voor hoger onderwijs. En ook met Brainstud hadden we al contact. De manier waarop LOI en Brainstud samenwerken is heel erg van deze tijd, met kortlopende, certificeerbare modules. Ze hebben ook veel ervaring met het uitwerken van keuzedelen. Daarom zijn we samen gaan kijken hoe we onderwijstrajecten beter en flexibeler vorm kunnen geven. In het onderwijs denken we vaak lineair en in curricula en een cohortbenadering. Dat moet je loslaten om de markt goed te bedienen. Dat is enorm leerzaam. En de verschillende didactische aanpakken leveren boeiende discussies op.’

Uit interview met CIBAP (FLEX19005) voor OCW brochure, tussenstand april 2021

6.3 Praktijkverklaringen

Vanaf 2018 doen instellingen ervaringen op met opleidingstrajecten waarbij ze een deel van de beroepspraktijkvorming aanbieden dat afgerond wordt met een praktijkverklaring. De praktijkverklaring wordt in ‘praktijkleerroutes op maat’ gebruikt voor werkenden en werkzoekenden zonder startkwalificatie, voor wie een mbo-diploma of certificaat op dat moment niet haalbaar is. In deze praktijkverklaring staan welke werkprocessen de student in het leerbedrijf heeft leren uitvoeren.

Uit de voortgangsrapportages blijkt dat vier FLEX-projecten inzetten op het ontwikkelen van trajecten gericht op het behalen van de praktijkverklaring. Bij het samenwerkingsverband van Zadkine met Technicom (FLEX20005) wordt bij de intake bekeken hoe de in de praktijkverklaring genoemde werkprocessen gevalideerd kunnen worden.

6.4 Erkenning van leer- en werkervaring

Het is belangrijk dat scholingstrajecten goed aansluiten bij al eerder verworven kennis, vaardigheden en competenties van deelnemers. Het denken over eerder verworven competenties in de vorm van EVC-procedures lijkt zich te verbreden naar het belang van een op vaardigheden (‘skills’) ingerichte arbeidsmarkt. De examencommissie van een instelling beoordeelt op basis van bewijsstukken van de leer- en werkervaring of een student voor vrijstelling van examinering in aanmerking komt. Een bewijsstuk kan bijvoorbeeld in de vorm van een ervaringscertificaat (EVC) worden aangeleverd, maar ook op basis van een skills paspoort. Instellingen ontwikkelen hiertoe instrumenten om bewijsstukken van eerder opgedane leer- en werkervaring te verzilveren.

Uit de voortgangsrapportages blijkt dat twaalf FLEX-projecten een validatiesysteem inzetten voor eerdere leer- en werkervaringen bij het ontwikkelen van een derde leerweg. Zo meldt het samenwerkingsverband van MBO Amersfoort en Spring Instituut (FLEX20018) dat eerdere werk- en leerervaring centraal staat in de opleiding. Deze ervaring komt naar voren tijdens de intake, de praktijkscan, de praktijkvragen en de gesprekken met de studietoestel. Het leerplatform is zodanig ingericht dat studenten sneller

door de modules kunnen op basis van reeds opgedane kennis en ervaringen. Een module start met een praktijkscan. De student beoordeelt samen met de praktijkopleider of hij/zij al over de benodigde vaardigheden beschikt. Wanneer 80% van de vaardigheden wordt beheerst mag de student de benodigde kennis testen in een instaptoets. Indien deze ook met 80% wordt behaald mag de student direct door naar de afsluiting van de module en wordt het onderwijs voor deze module overgeslagen. Ook bij het samenwerkingsverband van Noorderpoort en Spring Instituut (FLEX20007) start elke module met een praktijkscan en hoeft een deelnemer geen tijd meer te besteden aan iets wat hij/zij al weet of beheerst. Als de deelnemer kiest voor een EVC-onderwijsroute met diploma zal een portfolio samengesteld worden en een module worden afgesloten met een criteriumgericht interview (cgi). De evc-systematiek van bewijzen verzamelen speelt daarbij een belangrijke rol.

In het uitgebreide samenwerkingsverband van penvoerder ROC van Twente met LOI (FLEX20009) wordt een aanmeldprocedure met intake instrument ontwikkeld waarbij gekeken wordt naar aantoonbare competenties en ontwikkelmogelijkheden van de deelnemer. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het in ontwikkeling zijnde Skills paspoort voor de mbo sector gebouwde omgeving. In januari 2022 is het onderzoek van TNO in samenwerking met drie hogescholen gepresenteerd over het ontwikkelen van een digitaal instrument om zicht te krijgen op de bestaande en gewenste skills van werkenden, werkzoekenden en studenten: het Skills paspoort. De beoogde meerwaarde is dat de hele loopbaan van iemand inzichtelijk wordt en een meer adequaat en up-to-date inzicht biedt in kennis en vaardigheden dan het traditionele cv, als opstap naar mogelijkheden voor werk en scholing.

7. Succesfactoren, leerpunten en verduurzaming



In de voortgangsrapportages wordt gevraagd waar de partners trots op zijn en welke factoren bij ervaren successen een rol hebben gespeeld. Naast successen is er ook aandacht voor de knelpunten, de maatregelen die men daar vervolgens op ondernomen heeft en de leerpunten die meegenomen worden voor het vervoltraject. Ook wordt gevraagd wat de partners al hebben ondernomen om tot verduurzaming te komen.



'We doen al langer veel samen. We werken bijvoorbeeld intensief samen voor de incompany-trainingen BBL opleidingen. We merkten daarbij dat de vraag naar flexibiliteit sterk groeit. Dus toen de subsidie kwam, zagen we dat als een kans om de derde leerweg flexibeler te maken. Extra voordeel is dat we de kennis die we zo opdoen ook kunnen toepassen op andere mbo-opleidingen. Daar waren we het al heel snel over eens.'

Uit interview met Aventus(FLEX19007) voor OCW brochure, tussenstand april 2021

7.1 Voorbeelden van successen

- *Samenwerking tussen bekostigde en niet bekostigde instelling*

De goed lopende samenwerking wordt vaak aangehaald als voorbeeld waar men trots op is. Succesfactor daarbij is volgens het samenwerkingsverband van ROC van Amsterdam en STOC (FLEX20025) een goede afvaardigingsmix van de partners in de werkgroepen. Vanwege de coronamaatregelen heeft de samenwerking veelal digitaal en telefonisch plaatsgevonden, wat tegelijkertijd als knelpunt is ervaren, want soms zijn fysieke bijeenkomsten passender.

Bepalend voor een goede samenwerking blijkt toch wel de inrichting van een duidelijke projectorganisatie, waarbij taken en verantwoordelijkheden duidelijk zijn belegd. Voor sommige projecten is in de kennismakingsfase, om tot een goed ingerichte projectorganisatie te komen, meer tijd en energie gestopt dan aanvankelijk was beoogd. Een duidelijke projectorganisatie vraagt om regelmatig overleg waardoor alle betrokkenen elkaar goed leren kennen en ook up to date blijven qua projectvoortgang en ontwikkeling. Door hier aandacht aan te geven is bij het samenwerkingsverband van CIBAP en LOI (FLEX19005) sprake van teamgevoel: 'iedereen wil er voor gaan'. Dat geldt ook voor het samenwerkingsverband van MBO Amersfoort en Spring Instituut (FLEX20018). Succesfactor voor de effectieve samenwerking is 'de diverse samenstelling van de verschillende ontwikkelgroepen, men waardeert elkaars deskundigheid, vult aan en leert van elkaar. De samenwerking is constructief, belangen en verwachtingen worden uitgesproken en men weet elkaar snel te vinden indien nodig'.

Het samenwerkingsverband van ROC van Twente en Educared (FLEX20022) geeft aan dat de les van het eerste jaar vooral in het tijd nemen voor kennismaking en commitment: "dit gaat verder dan het weten van elkaars naam, functie en aantal werkuren. Het gaat over transparantie en expertise. Ook gaat het over eenduidig formuleren/woordgebruik hanteren. Binnen het project noemen we dit repertoire.

Voor een goede samenwerking blijkt niet alleen een duidelijke projectorganisatie van belang maar ook een gezamenlijke visie. Bij het indienen van de aanvraag is dat één van de criteria waarop wordt getoetst, maar bij de start van de uitvoeringsfase wordt de visie vaak nog aangescherpt. Het heeft bij meerdere FLEX-projecten gezorgd voor het aanpassen van de taakverdeling, waardoor meer werd aangesloten bij waar beide partijen goed in zijn. Dat heeft bij het samenwerkingsverband van Aventus en Litop (FLEX19007) er voor gezorgd dat Aventus zich meer ging richten op het maken van theorietoetsen en evaluatieformulieren en Litop op het maken van assessmentlijsten en het digitaliseren van examens. Door rekening te houden met specifieke expertise vullen de partners elkaar goed aan.



'Ga lekker samenwerken, want je kan heel veel van elkaar leren. Je bent elkaars concurrenten, maar je moet ook gewoon vertrouwen hebben in jezelf en de samenwerking als versterking zien. Zie je kansen en grijp ze. Je hoort vaak dat er in het onderwijs weinig kan, maar er is zo veel mogelijk. Met passie kom je heel ver.'

Uit interview met Albeda College (FLEX20006) voor OCW brochure, tussenstand april 2021

- *Concrete producten*

Een aantal samenwerkingsverbanden geeft aan dat men trots is op (deel)producten die in het eerste projectjaar al ontwikkeld zijn. Directe betrokkenheid van werkgevers, brancheorganisaties en andere vakopleidingen heeft een grote toegevoegde waarde. Zo geeft het samenwerkingsverband van Zadkine en Technicom (FLEX20005) aan dat de klankbordgroep waar tien landelijk verspreide bedrijven zitting in hebben tevreden waren over de eerst ontwikkelde module. Ook het samenwerkingsverband van Noorderpoort en Spring Instituut (FLEX20007) werkt met een klankbordgroep van ondernemers die zorgt voor laagdrempelige feedback dat de ontwikkelde producten ten goede komt. In hoofdstuk 2 en in bijlage 2 is meer informatie te vinden over de concreet ontwikkelde producten tot nu toe.

7.2 Ervaren knelpunten

- *Coronamaatregelen*

Niet alle FLEX-projecten hebben knelpunten ervaren bij de uitvoering van hun eerste projectjaar, of althans, niet vermeld in de voortgangsrapportage. Met stip worden door de overige FLEX-projecten de coronamaatregelen als een belangrijke verstoorder voor de planning genoemd. Roosterwisselingen om continuïteitsproblemen door ziekte uitval op te vangen vormden een knelpunt en is onder andere opgelost door meer te gaan werken met externe inhuur. Prioritering kwam in eerste instantie bij het reguliere onderwijsaanbod te liggen waardoor het soms moeilijk was mensen vrij te maken voor het project. Voor een aantal FLEX-projecten was dat reden om projectverlenging aan te vragen.

De vertraging in de planning heeft bij geen van de projecten geleid tot een gewijzigde inhoudelijke focus. Vertraging zit vooral bij het onderdeel vraaggerichtheid en werving omdat fysieke bijeenkomsten niet door konden gaan. Ook professionalisering, en dan met name het trainen van groepen docenten bleek lastig te realiseren, omdat bijscholing in coronatijd niet of moeizaam fysiek georganiseerd kon worden, daarnaast had professionalisering niet de hoogste prioriteit bij veel aanvragers. Ook blijkt bij een aantal FLEX-projecten het maken van beeldmateriaal bij productiebedrijven, door beperkte toegang of sluiting van bedrijven, vertraagd.

Hoewel de coronamaatregelen niet voor grote inhoudelijke wijzigingen hebben gezorgd stond het samen daadwerkelijk ontwikkelen wel onder druk. Het samenwerkingsverband van ROC Mondriaan en STOC (FLEX20019) gaf aan dat in het eerste jaar sommige onderdelen door de partners afzonderlijk zijn ontwikkeld, met het risico dat activiteiten dubbel werden gedaan. Het samenwerkingsverband van Summa College en Transvorm (FLEX20013) herkent dit probleem: 'uitdaging in het project is de balans te vinden tussen diepgang en voortgang'. De projectopzet is gewijzigd, meerdere sub-deelgroepen zijn samengevoegd om continuïteit en coördinatie te kunnen waarborgen. Fysieke afstemming die een half jaar na de start weer mogelijk werd heeft zijn meerwaarde bewezen, waardoor het 'eenvoudiger' werd elkaars belangen en mogelijkheden te zien en af te wegen.

- *Gebrekkige samenwerking*

Drie projecten hebben aangegeven voortijdig te stoppen vanwege gebrekkige samenwerking, o.a. door te weinig onderling vertrouwen en door te grote verschillen in de visie op onderwijs. Twee van deze drie projecten zijn na een gesprek met DUS-I substantieel afgeschaald, waarbij nog wel een aantal aange-gane verplichtingen wordt nagekomen. Bovendien zorgt men ervoor dat de reeds ontwikkelde producten geborgd worden.

- *Afstemmingsproblemen bij grote samenwerkingsverbanden*

Bij FLEX-projecten waar meerdere roc's en andere samenwerkingspartners betrokken waren bleek de afstemming meer tijd te vragen dan van tevoren was ingeschat. De veelheid aan deelnemers en de landelijke spreiding van partners heeft voor plannings- en afstemmingsproblemen gezorgd, dit werd extra versterkt door coronamaatregelen, hierdoor konden er geen fysieke bijeenkomsten plaatsvinden om dit enigszins te ondervangen. Bij één groot samenwerkingsverband waren de afstemmingsproblemen on-overbrugbaar en was er te weinig commitment van de deelnemende roc's, daarom is dit project tussentijds beëindigd.

De transitie van de ontwikkelde producten naar de pilots heeft bij de verschillende roc's voor planningsproblemen gezorgd. Toepasbaarheid en overdraagbaarheid van ontwikkelde producten in diverse organisaties vormt eveneens een aandachtspunt. Zeker als meerdere partners met verschillende elektronische leeromgevingen werken. Dit is ook een belangrijk knelpunt geweest bij de twee bovengenoemde projecten met gebrekkige samenwerking.



'Zorg dat je zo vroeg mogelijk een sterke projectleider hebt, die zorgt voor een doordachte en gestructureerde aanpak. Regel een goede urenregistratie, ook naar de partners toe. Maak daar heldere afspraken over. Dat helpt enorm.'

Uit interview met ROC van Twente (FLEX20009) voor OCW brochure, tussenstand april 2021

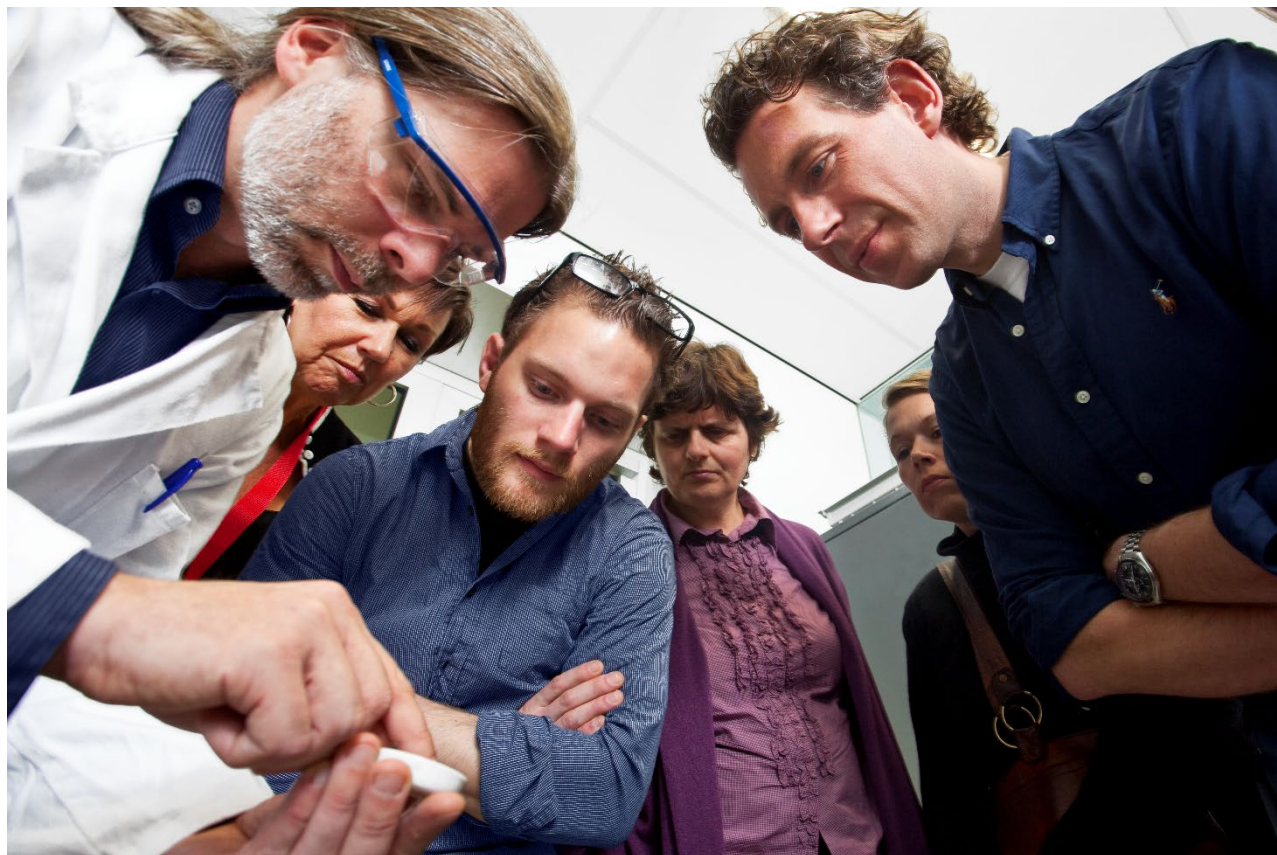
7.3 Verduurzaming

Over de eerste stappen richting verduurzaming wordt in de voortgangsrapportages nog weinig inhoudelijks gemeld, op een enkele uitzondering na. Bij alle FLEX-projecten wordt als verduurzamingsactiviteit gekeken naar het uitbreiden van het samenwerkingsverband met andere onderwijsinstellingen of andere opleidingen.

Tien samenwerkingsverbanden geven in hun voortgangsrapportage expliciet aan dat de partners naar elkaar hebben uitgesproken ook na de subsidieperiode te blijven samenwerken. Dat is formeel vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Zo wil het samenwerkingsverband van Albeda met Heads Academy (FLEX 20006) in het tweede projectjaar onderzoeken welke rechtsvorm nodig is om de samenwerking te bestendigen. Het samenwerkingsverband van Zadkine en Technicom (FLEX20005) wil zorgdragen voor een blijvende betrokkenheid van de bedrijven via de klankbordgroep en de onderwijsinstellingen via de kwaliteitscommissie. Zij zijn daarvoor een prijsmodel aan het uitwerken. Voor het landelijk aanbieden van producten/opleidingen wordt een gezamenlijk portaal ingericht, vanuit een overkoepelelend motto ('jij plus'), dat uitstraalt dat de partners blijven streven naar duurzame samenwerking in de toekomst. Het samenwerkingsverband van ROC Midden Nederland met NCOI (FLEX20011) kijkt eveneens naar de financiële borging voor de toekomst en doet dat door een deel van de licentie-inkomsten uit het Virtual Learning Lab (VLL) te reserveren voor verdere doorontwikkeling en beheer. Leren met en van elkaar is een belangrijk uitgangspunt bij het samenwerkingsverband van ROC van Twente met LOI (FLEX20009), waardoor veel geïnvesteerd wordt in een professionele leergemeenschap (PLG) voor alle deelnemende onderwijsinstellingen. Bij het samenwerkingsverband van ROC van Amsterdam en STOC (FLEX20025) willen zij modules die zich daarvoor lenen, zoals de module basiscommunicatie, ook gaan gebruiken voor het curriculum van de bol opleiding Onderwijsassistent 4.

Bedoeling is om per doelgroep basismodules aan te passen bij het niveau en de ervaring van de student door middel van specifieke praktijkvoorbeelden en andere type vragen en opdrachten. Met andere opleidingsteams worden gesprekken gevoerd om het eigen curriculum op basis van de reeds opgedane ervaringen bij het team Zorg en Welzijn te flexibiliseren via blended onderwijsmodules.

8. Aanvraag-, beoordelings- en beschikkingsproces



8.1 Aanvraagproces

In de periode 2019-2022 konden instellingen van vijf aanvraagrondes gebruikmaken: najaar 2019, voorjaar 2020, najaar 2020, najaar 2021 en een extra toegevoegde ronde in voorjaar 2022. Verder is één aanvraagronde tijdens het eerste jaar van de coronapandemie gesplitst, om aanvragers vanwege corona meer voorbereidingstijd te gunnen. Dat heeft totaal 36 toegekende projecten opgeleverd. Aanvragers van wie de eerste aanvraag wordt afgewezen kunnen gebruik maken van de mogelijkheid om één keer een herziene aanvraag in te dienen. Van deze mogelijkheid is door elf aanvragers met succes gebruik gemaakt, voor twee aanvragers heeft ook de herkansing niet tot een toegekende subsidie geleid. Daarnaast is potentiële aanvragers de mogelijkheid geboden om hun conceptaanvraag voor te leggen voor feedback bij DUS-I om zo hun aanvraag te versterken.

8.2 Beoordelings- en beschikkingsproces

Voor het beoordelen van de aanvragen is een panel met drie leden ingezet, daarbij is nadrukkelijk gekeken naar deskundigheid en dat ze afkomstig zijn uit relevante geledingen, te weten bekostigd onderwijs, niet-bekostigd onderwijs en werkveld voor moeilijk bemiddelbare volwassenen (m.n. voor mbo-niveau 1 en 2). Bij de inrichting van de uitvoering voor deze regeling is bewust gekozen om te werken met een relatief klein panel, in vergelijking met andere subsidieregelingen. Dit had ook te maken met de omvang van het subsidiebedrag per aanvraag. Bij dit beoordelingsproces kregen zij ondersteuning van DUS-I, o.a. met een beoordelingsportaal, dat gekoppeld is aan het behandelportaal van DUS-I. Hierdoor was het ook mogelijk om tijdens de coronapandemie de beoordelingsvergaderingen digitaal te organiseren. De omvang van het panel stelde wel hogere eisen aan de ondersteuning, waarbij het panel preadviezen

kreeg, die door DUS-I zijn opgesteld (volgens vier-ogenprincipe). Ook heeft DUS-I extra inzet gepleegd op de nabewerking na de beoordelingsvergaderingen. De eerste aanvraagronde is het aantal aanvragen wat lager geweest, maar later is er ook een aanvraagronde met dertien aanvragen geweest. Om het panel in deze piekperiode te ontlasten is een efficiencyslag in het beoordelingsproces doorgevoerd, waarbij er in het preadvies standaardzinnen zijn opgenomen, die al geschikt waren om direct over te nemen in de beschikking. Het panel en DUS-I zijn van mening dat deze slag effectief is geweest en dat het beoordelingsproces van de aanvragen als geheel goed heeft gefunctioneerd.

De aanvragen zijn op vier criteria beoordeeld: 1) visie op flexibel beroepsonderwijs, 2) vraaggerichtheid en wervingsstrategie, 3) professionalisering, 4) duurzame verankering. De eerste drie criteria hebben dezelfde subcategorieën: a) visie en ambitie, b) huidige situatie, c) activiteiten, middelen en planning. Onder het vierde criterium vallen andere subcategorieën: a) doorvertaling naar andere kwalificaties en leerwegen, b) continuïteit van het samenwerkingsverband, c) kwaliteitszorg, d) de totale begroting. Er is bewust gekozen om financiën geen apart criterium te maken en om slechts enkele financiële aspecten zoals uurtarieven en diepte van de specificatie te beoordelen. Dit in tegenstelling tot andere regelingen zoals RIF, waarbij de financiën diepgaander geanalyseerd en beoordeeld worden. De begroting en het activiteitenplan zijn integraal geanalyseerd om de geloofwaardigheid en onderbouwing van de plannen van de samenwerkingsverbanden te kunnen beoordelen. Dit zorgt voor minder administratieve lasten en staat ook in verhouding tot de omvang van het maximale subsidiebedrag van deze regeling.

Bij de beoordeling van de criteria konden vier verschillende scores gegeven worden. Bij score 4 voldoet de aanvraag ruim voldoende aan de minimum vereisten. Bij score 3 voldoet de aanvraag aan de minimum vereisten. Bij score 2 voldoet de aanvraag niet aan de minimum vereisten maar acht het panel de aanvraag wel reparabel door meer toelichting. Bij score 1 werd niet voldaan aan de eisen en het ook niet reparabel geacht.

Het panel heeft de aanvragen schriftelijk beoordeeld en besproken in de beoordelingsvergaderingen (geen presentatiegesprekken). Als het panel van mening was dat de aanvragen op de vier criteria voldoende scoorden, werden deze direct voorgedragen voor toekenning. Als er één of meer onvoldoendes werden gescoord, kregen aanvragers de gelegenheid om alsnog de gewenste informatie aan te leveren met een verzoek om informatie (VOI).

Aanvragen met te veel tekortkomingen werden direct afgewezen in de beoordelingsvergadering. Na de formele afwijzing vond wel een gesprek met een adviseur van DUS-I plaats voor nadere toelichting als daar behoefte aan was. De afgewezen aanvrager had tenslotte de mogelijkheid om alsnog een hernieuwde aanvraag in te dienen bij een volgende aanvraagronde. Een groot deel van deze categorie aanvragers heeft dit gedaan en heeft daarna een aanmerkelijk betere aanvraag ingediend, die vervolgens is toegekend.

Voor de VOI golden de volgende criteria:

- Bij 1 of 2 criteria score 2 wordt VOI gedaan.
- Bij 3 criteria score 2 vindt de afweging plaats of er in totaliteit niet te veel onduidelijk is. Dan is de aanvraag nog onvoldragen en is er sprake van herstel en daar voorziet de regeling niet in (geen herkansingsmogelijkheid met gelegenheid tot aanpassingen of herstel).
- Bij 4 criteria geen VOI en direct afwijzen.
- Bij 1 of meer criteria score 1 ook geen VOI en direct afwijzen.

De eerste aanvraagronde is de VOI schriftelijk afgewikkeld, dat bleek omslachtig te zijn, onder andere omdat de VOI-vragen niet altijd juist werden geïnterpreteerd door de aanvragers. Dat betekende dat op onderdelen extra navraag nodig was, omdat het panel anders alsnog te weinig informatie had om te komen tot een oordeel. Daarom zijn in de volgende aanvraagronde VOI-gesprekken met het panel georganiseerd. Vooraf werden de vragen naar de aanvrager toegezonden en een datum bepaald waarop een gesprek met het panel hierover plaatsvond. Er is daarbij kritisch afgewogen of vragen wenselijk of essentieel waren. Het panel was van mening dat de VOI-gesprekken duidelijk toegevoegde waarde hebben gehad, niet alleen voor de aanvragen met VOI, maar ook voor meer inzicht en feeling met de aanvragers bij de beoordeling.

Per aanvraagronde hebben enkele aanvragen vooraf geheel voldoende gescoord, de meeste aanvragen kregen echter een VOI en ook enkele aanvragen werden direct voorgedragen om afgewezen te worden. Voor de meeste aanvragers was het dus mogelijk om met één aanvraag, al dan niet met VOI en anders na een herindiening, een toekenning te krijgen. Voor enkele aanvragers was dit niet haalbaar. Voor deze categorie gold vooral dat men grote moeite had om een goed plan van aanpak te formuleren en om de vereisten van de subsidieregeling juist te interpreteren.

8.3 Financiën

Vanaf de eerste aanvraagronde tot peildatum 1 juni 2022 is € 25.230.775 aan subsidie aangevraagd en € 16.483.032 toegekend. Het cofinancieren van de activiteiten is niet verplicht, toch hebben zestien van de negentien rapporterende projecten hiervoor gekozen. Gezamenlijk beogen de projecten € 2.851.273 aan cofinanciering bij te dragen. Financiën was voor de aanvraagronde geen apart criterium, maar een integraal onderdeel van de beoordeling. Voor de beoordeling van de voortgangsrapportage is hier wel apart naar gekeken.

De totale projectkosten die door negentien rapporterende projecten bij aanvang zijn begroot is ruim elf miljoen euro. Daarvan bestaat het overgrote deel uit loonkosten (bijna negen miljoen euro). Uit de financiële toelichting bij de voortgangsrapportages blijkt dat 66% van de loonkosten zijn gerealiseerd. Er werden geen grote financiële wijzigingen gemeld in de voortgangsrapportages. Een enkele keer is aangegeven dat de verdeling tussen eigen uren en externe kosten is verschoven. Bijvoorbeeld doordat één van de partners een eigen programmeur en marketing adviseur in dienst heeft genomen zijn de activiteiten rondom werving intern opgepakt en niet via inhuur derden.

BIJLAGE 1: Totaaloverzicht toegekende aanvragen

	Nummer	Penvoerder samenwerkingsverband	Nbi Partner	Aantal flex opleidingen plus domein
1	FLEX19003 *	Aeres MBO	Litop	2 (Voedsel, natuur & leefomgeving)
2	FLEX19004 *	Deltion College (met 4 samenwerkende roc's)	ORGB	16 (diverse domeinen)
3	FLEX19005 *	CIBAP	LOI	2 (ICT en Media & vormgeving)
4	FLEX19007 *	Aventus	Litop	5 (Techniek & Procesindustrie)
5	FLEX20002 *	Alfa College (met 4 samenwerkende roc's)	ORGB	18 (diverse domeinen)
6	FLEX20005 *	Zadkine (met 2 samenwerkende roc's)	Technicom	2 (Transport, scheepvaart & logistiek)
7	FLEX20006 *	Albeda College	Heads Academy	4 (Uiterlijke Verzorging)
8	FLEX20007 *	Noorderpoort	Spring Instituut	2 (Horeca & bakkerij)
9	FLEX20009 *	ROC van Twente (met 11 samenwerkende roc's)	LOI	2 (Bouw & Infra)
10	FLEX20010 *	Nimeto	Stichting GOC	2 (Afbouw, hout & onderhoud en Media & vormgeving)
11	FLEX20011 *	ROC Midden Nederland	NCOI	1 (Zorg & Welzijn)
12	FLEX20013 *	Summa College	Educared en bureau G&D	1 (Zorg & Welzijn)
13	FLEX20015 *	Deltion College (met 10 samenwerkende roc's)	Technicom	1 (Techniek & Procesindustrie)
14	FLEX20016	Aeres Mbo	Litop	2 (Voedsel, natuur & leefomgeving)
15	FLEX20017	Noorderpoort	Technicom	2 (Techniek & Procesindustrie)
16	FLEX20018 *	MBO Amersfoort	Spring Instituut	1 (Ambacht, laboratorium & gezondheidstechniek)
17	FLEX20019 *	ROC Mondriaan	STOC	2 (Zorg & Welzijn)
18	FLEX20020	ROC Rijn IJssel	Educared	1 (Zorg & Welzijn)

19	FLEX20021	ROC Midden Nederland	NCOI	2 (Techniek & Procesindustrie)
20	FLEX20022 *	ROC van Twente	Educard	1 (Zorg & Welzijn)
21	FLEX20023	Drenthe College (met 1 samenwerkend roc)	OPPstap	3 (Zorg & Welzijn)
22	FLEX20025 *	ROC van Amsterdam (met MBO College Hilversum)	STOC	3 (Zorg & Welzijn)
23	FLEX20026 *	ROCA12	Spring	2 (Techniek & Procesindustrie)
24	FLEX20028	SVO Vakopleiding Food	Threewise Zorg-academie	3 (Horeca & Bakkerij en Zorg & Welzijn)
25	FLEX20031	Regio College	LITOP en Technicom	1 (Techniek & Procesindustrie)
26	FLEX20032 *	LIS	Craft Education	3 (Techniek & Procesindustrie)
27	FLEX21001	Helicon	Craft	3 (Voedsel, natuur & leefomgeving en Techniek & Procesindustrie)
28	FLEX21002	Landstede	Educard	1 (Zorg & Welzijn)
29	FLEX21003	ROC Flevoland	Litop	2 (Bouw & Infra)
30	FLEX21004	Albeda	Technicom	2 (Techniek & Procesindustrie)
31	FLEX21006	Horizon (met 13 samenwerkende roc's)	Technicom	2 (Bouw & Infra en Handel & Ondernemerschap)
32	FLEX21007	ROC van Amsterdam	Spring	2 (Horeca & Bakkerij)
33	FLEX21008	Albeda	Maatwerk Zorgcollege	1 (Zorg & Welzijn)
34	FLEX21011	ROC Flevoland	Technicom	2 (Bouw & Infra)
35	FLEX22002	Citaverde	Instituut Broers	2 (Groen)
36	FLEX22003	Mbo Utrecht	OPPstap en NCOI	3 (Zorg & Welzijn)

* deze projecten hebben een voortgangsrapportage ingediend op de peildatum 1 juni 2022 en zijn als input gebruikt voor de monitorrapportage.

BIJLAGE 2: Infographic resultaten aanvraagrondes 2019 – 2022



Dienst Uitvoering
Subsidies aan Instellingen
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Financiën (in euro)

Startsubsidies

Aangevraagd subsidiebedrag	230.000
Toegekend subsidiebedrag	200.000

Ontwikkelsubsidies

Aangevraagd subsidiebedrag	26.634.473
Toegekend subsidiebedrag	17.471.602
Gemiddeld per toekenning	485.322

Projectkosten toegekende projecten

Loonkosten	20.521.677
Externe inhuur	16.783.628
Materiaalkosten	2.998.599
	739.450

Cofinanciering toegekende projecten

	3.050.075
--	-----------



Opleidingsdomeinen

De 36 projecten met ontwikkelsubsidie richten zich op de volgende, soms meerdere, domeinen:



Subsidieregeling flexibel beroepsonderwijs derde leerweg totaaloverzicht (2019-2022)

De Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I) is een expertisecentrum op het gebied van subsidies. DUS-I voert meer dan 110 regelingen uit voor de ministeries van OCW en VWS. In 2021 werd ruim 29.000 keer subsidie verleend, voor een totaalbedrag van ongeveer 5,5 miljard euro.

DUS-I draagt bij aan een gezond en slim Nederland voor iedereen.



Subsidieregeling flexibel beroepsonderwijs derde leerweg

- Stimuleren van erkend beroepsonderwijs voor volwassen werkenden en werkzoekenden.
- De leerweg biedt extra mogelijkheden voor een flexibel aanbod van onderwijs en examinering.
- Budget: 20 miljoen voor de periode 2019 tot en met 2022.
- Twee soorten subsidie: startsubsidie voor het verkennen van de samenwerking en ontwikkelsubsidie voor het gezamenlijk creëren van een flexibel onderwijsprogramma voor volwassenen.
- Gericht op samenwerkingsverbanden van minimaal één publieke en één private mbo-instelling.
- Project looptijd van twee jaar.
- Meer informatie in de brochure *Ruimte in regels* van het Ministerie van OCW.

Startsubsidie	Minimaal	Ontwikkelsubsidie	Maximaal
€ 10.000	€ 125.000		€ 500.000

Resultaten aanvraagrondes 2019, 2020 en 2021



Opleidingen en niveaus

36 projecten met ontwikkelsubsidie gaan voor 104 opleidingen een flexibele leerweg ontwikkelen.



Overzicht Projecten

Alle projecten (landelijk en regionaal) worden onder de provincie geplaatst waar de hoofdvestiging van de ROC staat. Met * wordt aangeduid of de projecten een landelijk werkingsgebied hebben. Van de 36 ontwikkelsubsidies hebben 16 een landelijk en 20 een regionaal werkingsgebied.

- Drenthe (1)**
 - Drenthe College en OPPstap (juli 2021)
- Groningen (3)**
 - ROC Noorderpoort en Spring Instituut (augustus 2021)
 - ROC Noorderpoort en Technicom (maart 2021)*
 - Alfa College en ORGB (augustus 2020)
- Overijssel (6)**
 - Delion College en ORGB (mei 2020)
 - CIBAP en LOI (mei 2020)*
 - ROC van Twente en LOI (augustus 2020)*
 - Delion College en Technicom (december 2020)*
 - ROC Twente en Educared (mei 2021)
 - Landstede College en Educared (april 2022)
- Goldorland (5)**
 - Aeres MBO en Litop (mei 2020)
 - Aeres MBO en Litop (mei 2020)
 - Aeres MBO en Litop (maart 2021)
 - ROC Rijn IJssel en Educared (maart 2021)
 - ROC Atz en Spring Instituut (mei 2021)
- Flevoland (2)**
 - ROC van Flevoland en Litop (april 2022)
 - ROC van Flevoland en Technicom (april 2022)
- Noord-Holland (4)**
 - ROC van Amsterdam en STOC (juli 2021)*
 - Regio College, Litop en Educared (juli 2021)*
 - ROC van Amsterdam en Spring Instituut (april 2022)
 - Horizon College en Technicom (april 2022)*
- Utrecht (2)**
 - MBO Amersfoort en Spring Instituut (maart 2021)*
 - Nimeto en GOC (augustus 2020)*
 - ROC Midden Nederland en NCOI (december 2020)*
 - SVO en Threewise Zorgacademie (juli 2021)*
 - ROC Midden Nederland en NCOI (juni 2021)
 - Yuventa en Craft Education (april 2022)
 - Mbo Utrecht, OPPstap en NCOI (juli 2022)
- Zuid-Holland (6)**
 - ROC Albeda en Heads Academy (augustus 2020)
 - ROC Mondriaan en STOC (maart 2021)*
 - ROC Zadkine en Technicom (augustus 2020)*
 - Lis en Craft Education (mei 2021)*
 - Zadkine en Technicom (april 2022)
 - Albeda en Maatwerk Zorgcollege (april 2022)*
- Noord-Brabant (1)**
 - Summa College, Educared en G&D (december 2020)*
- Limburg (1)**
 - Cita Verde en Instituut Broers (juli 2022)